

Jari Kinnunen kok ym.

Lakialoite laiksi valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteella pyritään varmistamaan, että valtion kokonaisturvallisuuden kannalta tärkeisiin virkoihin ei jatkossa voida nimittää kuin sellaisia Suomen kansalaisia, joilla ei ole taikka ei ole ollut jonkin toisen maan kansalaisuutta, eikä sellaista, joka on tai on ollut kansalaisuudeton.

PERUSTELUT

Maailman turvallisuustilanne on muuttunut. Valtiot ovat aina sijoittaneet henkilöitä niihin maihin, joissa ne ovat katsoneet olevan tarvetta päästä vaikuttamaan kohdeyhteiskunnan kehitykseen sen sisäلتä. Näin on ollut ja näin valitettavasti on jatkossakin, vaikka Suomi ei näin toimisikaan.

Suomessa on tehtävä strateginen valinta ennalta estää muun muassa salaisten tietojen, taktisten ja teknisten suunnitelmien, henkilöstön määrään ja sijoitteluun, kriittiseen infrastruktuuriin sekä henkilötietoihin liittyvien tietojen joutuminen väärinkäytön kohteeksi.

Valtion virkamieslaissa on lueteltu joukko virkoja, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Määritelmä on epätarkka, sillä siinä ei mainita mitään kaksoiskansalaisuuden omaavista eikä kansalaisuudettomista henkilöistä.

Tilanne on kestävä. Esimerkiksi poliisin virkojen haku- ja nimitysmenettelyssä kaksoiskansalaisuuden omaava hakija tulee ottaa huomioon aivan samoin kuin ainoastaan Suomen kansalaisuuden omaavakin. Sama ongelma tulee esiin jo koulutukseen hakuvaiheessa. Henkilöä ei voida olla ottamatta pääsykokeisiin, vaikka hänellä on myös muun maan kuin Suomen kansalaisuus.

Kansalaisuudettomuuden hyväksi käyttäminen on mahdollista virkoihin soluttautumisen tarkoituksessa. Ulkomaalaisesta saattaa tulla Suomen kansalainen eräiden edellytysten täytyttyä, vaikka hän olisi saapunut maahan alun perin oman ilmoituksensa perusteella ja vailla minkään maan kansalaisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 §, sellaisena kuin se on laeissa 1011/2018, 122/2019, 913/2019 ja 1171/2019, seuraavasti:

7 §

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen, jolla ei ole eikä ole ollut toisen maan kansalaisuutta eikä hän ole taikka ole ollut kansalaisuudeton:

1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;

2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;

3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä turvallisuusluokan I tai II asiakirjoja;

4) viraston päällikön virka;

5) ulkoasiainhallinnon virka;

6) tuomarin virka ja virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvalvontavaltuutetun virka ja tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon virat;

7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä turvallisuusluokan I tai II asiakirjoja, sekä Rajavartiolaitoksen virka;

8) puolustusministeriön ja puolustusvoimien virka;

9) valtiovarainministeriön ja Digi- ja väestötietoviraston virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka, aluehallintoviraston pelastustoimen ja varautumisen tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikön virka sekä Digi- ja väestötietoviraston pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;

10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;

11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohtajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohtajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohtajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;

12) Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohtajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden

Lakialoite LA 47/2022 vp

tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä;

13) Energiaviraston ylijohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimittämisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 14.10.2022

Jari Kinnunen kok
Pauli Kiuru kok
Heikki Autto kok
Veijo Niemi ps
Sheikki Laakso ps